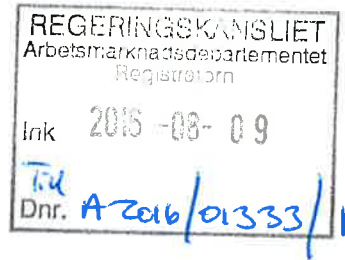

Stockholm, 8 augusti 2016

A2016/01333/I

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

a.registrator@regeringskansliet.se

Svenska Röda Korsets yttrande över departementspromemorian *Ändringar i fråga om sysselsättning för asylsökande och kommunplacering av ensamkommande barn* (Ds 2016:21)

Svenska Röda Korset har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade promemoria och vill med anledning av detta framföra följande synpunkter.

Förslaget

I promemorian föreslås att en anvisningskommun som huvudregel endast ska få placera ett ensamkommande barn i ett boende i en annan kommun om kommunerna har ingått en särskild överenskommelse om placering. Vidare föreslås att Migrationsverkets lagstadgade skyldighet att ge asylsökande sysselsättning genom bl.a. svenskundervisning ska upphöra. Istället ska en "ny struktur för tidiga insatser för asylsökande" införas i vilken respektive länsstyrelse får ett samordningsansvar.

Svenska Röda Korset har inte konsulterats inför utarbetandet av departementspromemorian trots att förslagen om sysselsättning för asylsökande berör och har konsekvenser för vår verksamhet.

Begränsning av möjligheten att placera ensamkommande barn i en annan kommun än den anvisade

Svenska Röda Korsets noterar inledningsvis att all lagstiftning som rör barn ska utformas i överensstämmelse med FN:s barnkonvention.¹

Svenska Röda Korset delar uppfattningen att alla kommuner bör ha beredskap och kapacitet för mottagande av ensamkommande barn. Som noteras i promemorian varierar dock förutsättningarna för ett fungerande mottagande mellan olika kommuner. Likaså varierar barns behov av stöd och hjälp. Svenska Röda Korset vill därför understryka att utgångspunkten vid placering av ensamkommande barn måste vara vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver. Om

¹ Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige (prop. 2009/10:232).

en individuell bedömning av barnets bästa visar att ett barn bör placeras i en annan kommun än den anvisade, bör detta vara möjligt även fortsättningsvis.

Migrationsverkets ansvar för att ge asylsökande sysselsättning ändras

Svenska Röda Korset noterar att i enlighet med EU:s mottagandedirektiv är medlemsstaterna skyldiga att ge asylsökande "en rimlig levnadsstandard som säkerställer deras uppehälle och skyddar deras fysiska och psykiska hälsa".²

Svenska Röda Korset delar bedömningen att långa tider i ovisshet och sysslolöshet för asylsökande medför risk för oro, frustration, ohälsa och försämrade förutsättningar för etablering. Att asylsökande ges möjlighet till sysselsättning under asylprocessen är avgörande för ett humant och värdigt mottagande.

Svenska Röda Korset finner det därför anmärkningsvärt att Migrationsverkets lagstadgade ansvar för att ge asylsökande sysselsättning föreslås upphöra utan att en annan myndighet ges motsvarande ansvar. Insatser för asylsökande som genomförs av bl.a. civilsamhällets organisationer, med eller utan samordning av respektive länsstyrelse, ersätter inte **statens ansvar för att säkerställa att alla asylsökande i hela landet oavsett boendeform ges möjlighet till sysselsättning**. Det bör därför tydliggöras att även i en "ny struktur för tidiga insatser för asylsökande" kvarstår statens ansvar för verksamhetens tillgänglighet, kvalitet och finansiering.

Även om ansvaret för organiserad sysselsättning överförs till en annan myndighet, bör det ingå i Migrationsverkets uppdrag, som ansvarig myndighet för mottagandet av asylsökande, att verka för att asylsökande ges möjlighet till självhushåll och att delta i skötseln av anläggningsboenden. Som noteras i promemorian är det vidare viktigt att Migrationsverket underlättar för andra aktörer att erbjuda insatser för asylsökande.

Svenska Röda Korset delar bedömningen att civilsamhällets organisationer spelar en viktig roll i mottagandet av asylsökande, bl.a. genom verksamheter som bidrar till att göra väntan på beslut om uppehållstillstånd meningsfull. Som noterats ovan ersätter dock inte organisationernas insatser statens ansvar för att ge asylsökande sysselsättning under asylprocessen, även om sysselsättningsinsatser kan genomföras av aktörer inom civilsamhället.

Svenska Röda Korset kan, inom ramen för vår stödjande roll i förhållande till myndigheterna på det humanitära området, bistå staten att fullgöra sitt ansvar genom t.ex. insatser för att ge asylsökande sysselsättning. Detta förutsätter dock en överenskommelse mellan staten och Svenska Röda Korset som bl.a. säkerställer finansiering av verksamheten.

I promemorian avviseras att det "behöver utredas hur ett system för tidiga insatser med krav på deltagande och möjlighet till nedsättning av dagersättning ska utformas". Svenska Röda Korset förutsätter att det i denna beredning genomförs särskilda konsultationer med civilsamhällets

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/33/EU av den 26 juni 2013 om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd.

organisationer. I enlighet med Röda Korsets grundprinciper får ingen person åläggas att delta i en verksamhet som vi bedriver. Svenska Röda Korset kan inte heller åta sig uppdrag som innebär, eller kan uppfattas som, delaktighet i myndighetsutövning mot enskild.

Svenska Röda Korset noterar att det i promemorian saknas en närmare beskrivning av hur en "ny struktur för tidiga insatser för asylsökande" ska utformas. Länsstyrelserna föreslås få ansvar för att "samordna insatser". Underförstått synes civilsamhällets organisationer ges en central roll i genomförandet av dessa insatser. Förslaget förväntas bidra till att fler asylsökande får del av tidiga insatser och att civilsamhällets organisationer ges bättre förutsättningar att arbeta med asylsökande, men det framgår inte hur dessa effekter ska uppnås.

Mot bakgrund av detta och vad som ovan anförts anser Svenska Röda Korset att det krävs konsultationer mellan berörda aktörer innan förslagen i promemorian kan läggas till grund för lagstiftning.

2016-08-08 Stockholm
SVENSKA RÖDA KORSET

Tord Pettersson
Tf avdelningschef, Nationella avdelningen

